

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича
Географічний факультет
Кафедра географії та менеджменту туризму
Кафедра соціальної географії та рекреаційного природокористування

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
декан географічного факультету
Мирослав ЗАЯЧУК
“01” вересня 2021 року

ПРОГРАМА
комплексного атестаційного екзамену

<i>Галузь знань</i>	24 «Сфера обслуговування»
<i>Спеціальність</i>	242 «Туризм»
<i>Рівень вищої освіти</i>	перший (бакалаврський)
<i>Освітньо-професійна програма</i>	«Міжнародний туризм»
<i>Факультет</i>	географічний
<i>Мова навчання</i>	українська

Чернівці, 2021 р.

Програма комплексного атестаційного екзамену (нормативної складової) складена відповідно до освітньої програми «Міжнародний туризм» (спеціальність 242 «Туризм», галузь знань 24 «Сфера обслуговування»), уведеної наказом по університету № 185 від 11.05. 2021 р.

Розробник:

доценти кафедри географії та менеджменту туризму Олександр КОРОЛЬ, Галина КРУЛЬ; доцент кафедри соціальної географії та рекреаційного природокористування Тетяна СКУТАР

Затверджено на засіданні кафедри географії та менеджменту туризму.

Протокол № 1 від 31.08.2021 року

Завідувач кафедри географії

та менеджменту туризму Олександр КОРОЛЬ

Завідувачка кафедри соціальної

географії та рекреаційного природокористування Жанна БУЧКО

Схвалено методичною радою географічного факультету

Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича

Протокол №2 від 1 вересня 2021 року

Голова метод. ради факультету Микола ПАСІЧНИК

Атестація здобувачів вищої освіти освітнього рівня «Бакалавр» здійснюється на підставі оцінки рівня професійних знань, умінь та навиків випускників, передбачених Освітньою програмою «Міжнародний туризм» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 242 «Туризм» галузі знань 24 «Сфера обслуговування» з використанням загальнодержавних методів комплексної діагностики. Атестація здобувачів вищої освіти освітнього рівня «Бакалавр» здійснюється у формі комплексного атестаційного екзамену із дисциплін професійної підготовки.

Програма комплексного атестаційного екзамену визначається фаховими компетентностями та програмними результатами навчання, які підлягають оцінюванню відповідно до Освітньої програми «Міжнародний туризм». На державний іспит на 4 курсі відповідно до Освітньої програми виносяться нормативні дисципліни професійної підготовки.

Комплексний іспит зі спеціальності проводиться у змішаній (тестовій та усній) формі. Екзаменаційне завдання складається з:

1) 75 тестових завдань, які обираються випадково з [банку питань](#) із нормативних дисциплін професійної підготовки в кількості близько 800 завдань. Тестування проводиться на платформі Moodle. Кожне тестове завдання оцінюється в 1 бал. Максимальна кількість балів за всі тестові завдання – 75.

2) усної відповіді студента із можливістю презентації на одне питання з предмету «Професійна іноземна мова». Перелік питань підготовлено кафедрою іноземних мов для природничих факультетів. Тези відповіді можуть унаочнюватися презентацією, при цьому слайди не повинні містити великих фрагментів тексту відповіді, а максимальна кількість слайдів – 10. Максимальна кількість балів за відповідь – 25.

Оцінювання результатів складання іспиту здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в університеті системою контролю знань (за національною (4-бальною) шкалою, 100-бальною університетською та шкалою ЄКТС).

Підсумкова оцінка комплексного атестаційного екзамену визначається як сума балів за вище зазначені виконані екзаменаційні завдання.

Якщо кваліфікаційна атестація випускників припадає на період надзвичайних ситуацій, то відповідно рішення університету (за роз'ясненням Міністерства освіти і науки України) факультети/інститути, випускові кафедри організують її у дистанційній формі згідно додатку до положення.

Дистанційна комунікація учасників освітнього процесу відбувається у режимі відеоконференції Google Meet. Вибір екзаменаційних питань для усної відповіді студента з дисципліни «Професійна іноземна мова» здійснюється з використанням алгоритму випадкового вибору запитань.

Присвоєння кваліфікації «Бакалавр з туризму» здійснює Екзаменаційна комісія Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Теми з нормативних дисциплін професійної підготовки, що виносяться на комплексний атестаційний екзамен

1. Історія туризму як наукова дисципліна.
2. Історичні передумови виникнення і розвитку подорожей у Стародавньому світі.
3. Розвиток подорожей в епоху Середньовіччя.
4. Роль та значення епохи Великих географічних відкриттів у розвитку мандрівництва.
5. Подорожі в епоху Відродження та Просвітництва.
6. Розвиток туризму у XIX першій половині XX століття.
7. Історичні передумови розвитку мандрівництва та формування туристичної галузі в Україні.
8. Розвиток туризму в світі на сучасному етапі.
9. Туризм як форма міжнародних відносин.
10. Міжнародний туризм як соціально-економічне явище.
11. Чинники розвитку міжнародного туризму.
12. Статистика міжнародного туризму.
13. Туристичні формальності.
14. Міжнародний туризм та Україна.
15. Державне регулювання міжнародної туристичної діяльності.
16. Міжнародна співпраця в галузі туризму.
17. Світова організація туризму та її роль в розвитку міжнародного туризму.
18. Процеси транснаціоналізації та глобалізації в міжнародному туризмі.
19. Актуальні проблеми та перспективи розвитку міжнародного туризму в Україні та світі.

20. Об'єкт, предмет і завдання географії міжнародного туризму.
21. Географія туризму як наукова дисципліна.
22. Еволюція наукових досліджень в царині географії туризму.
23. Методологія та методика географічних досліджень в туризмі.
24. Туристичний потенціал території та загальна характеристика його складових елементів.
25. Природні умови і ресурси території як чинник розвитку туризму.
26. Історико-культурні ресурси та їх вплив на розвиток міжнародного туризму.
27. Суспільно-географічні чинники розвитку міжнародного туризму.
28. Географічна характеристика купально-пляжного туризму, його інфраструктура.
29. Географічна характеристика лікувально-оздоровчого туризму в світі, його види.
30. Географічна характеристика розважального туризму в світі, його різновиди.
31. Географія круїзного та активного туризму в світі.
32. Географія культурно-пізнавального та подієвого туризму в світі.
33. Географія ділового туризму в світі.
34. Географія релігійного туризму та паломництва в світі.
35. Поняття екскурсії.
36. Функції та ознаки екскурсії.
37. Класифікація екскурсій за змістом.
38. Класифікація екскурсій за іншими ознаками.
39. Попередня робота та порядок створення екскурсії.
40. Екскурсійні об'єкти та маршрут.
41. Підготовка тексту екскурсії.
42. Методика проведення екскурсії.
43. Техніка проведення екскурсії та її методична розробка.
44. Теоретико-методологічні основи вивчення рекреаційних послуг.
45. Сфера послуг як галузь національної економіки.
46. Інфраструктурне забезпечення рекреаційних територій.
47. Особливості функціонування ринку послуг.
48. Рекреація як соціально-економічне явище.
49. Структура територіальної рекреаційної системи.
50. Рекреаційні потреби як основа просторово-часової організації рекреаційної діяльності.
51. Оцінка ємності ринку рекреаційних послуг.
52. Рекреаційні послуги установ природно-заповідного фонду.
53. Організація лікувально-профілактичних послуг.
54. Організація культурно-пізнавальних послуг.
55. Організація торгівельно-побутових послуг.
56. Державно-правове регулювання рекреаційної діяльності.
57. Фактори виробництва рекреаційних послуг.
58. Умови створення та функціонування туристичного підприємства.
59. Технологія створення туристичного продукту та формування асортименту

- туристичного підприємства.
60. Принципи формування програм перебування туристів.
  61. Організація обслуговування клієнтів.
  62. Загальні принципи організації транспортного обслуговування туристів.
  63. Види туристичних формальностей та умови їх виконання.
  64. Паспортно-візові формальності.
  65. Митні, валютні та медико-санітарні туристичні формальності.
  66. Страхування в туризмі.
  67. Бронювання туристичного обслуговування.
  68. Безпека туристичних подорожей.
  69. Туризм та рекреація в країнах Європи.
  70. Світова спадщина ЮНЕСКО як важлива складова рекреаційно-туристичних ресурсів Європи.
  71. Туристично-країнознавча характеристика країн Західної Європи (Франція, Німеччина).
  72. Туристично-країнознавча характеристика країн Західної Європи (Великобританія, Бельгія, Нідерланди).
  73. Туристично-країнознавча характеристика країн Західної Європи (Австрія, Швейцарія).
  74. Туристично-країнознавча характеристика країн Північної Європи (Фінляндія, Норвегія, Швеція).
  75. Туристично-країнознавча характеристика країн Північної Європи (Данія, Ісландія).
  76. Туристично-країнознавча характеристика країн Південної Європи (Іспанія, Португалія).
  77. Туристично-країнознавча характеристика країн Південної Європи (Італія, Греція).
  78. Туристично-країнознавча характеристика країн Центрально-Східної Європи (Польща, Угорщина).
  79. Туристично-країнознавча характеристика країн Центрально-Східної Європи (Словаччина, Чехія).
  80. Туристично-країнознавча характеристика країн Центрально-Східної Європи (Латвія, Литва, Естонія).
  81. Туристично-країнознавча характеристика країн Південно-Східної Європи (Румунія, Болгарія).
  82. Туристично-країнознавча характеристика країн Південно-Східної Європи (Хорватія, Албанія).
  83. Туристично-країнознавча характеристика країн Південно-Східної Європи (Сербія, Чорногорія, Македонія).
  84. Туризм і рекреація в країнах Азії.
  85. Світова спадщина ЮНЕСКО як важлива складова рекреаційно-туристичних ресурсів Азії.
  86. Туристично-країнознавча характеристика країн Південно-Західної Азії (Туреччина).
  87. Туристично-країнознавча характеристика країн Південно-Західної Азії

- (ОАЕ, Кіпр).
88. Туристично-країнознавча характеристика країн Південно-Західної Азії (Ізраїль, Йорданія).
  89. Туристично-країнознавча характеристика країн Закавказзя (Грузія, Вірменія, Азербайджан).
  90. Туристично-країнознавча характеристика країн Центральної Азії (Казахстан, Узбекистан, Туркменістан, Таджикистан).
  91. Туристично-країнознавча характеристика країн Південної Азії (Індія).
  92. Туристично-країнознавча характеристика країн Південної Азії (Шрі-Ланка, Мальдіви).
  93. Туристично-країнознавча характеристика країн Південно-Східної Азії (Таїланд).
  94. Туристично-країнознавча характеристика країн Південно-Східної Азії (Малайзія, Індонезія).
  95. Туристично-країнознавча характеристика країн Південно-Східної Азії (В'єтнам, Сінгапур).
  96. Туристично-країнознавча характеристика країн Східної Азії (Китай).
  97. Туристично-країнознавча характеристика країн Східної Азії (Японія, Південна Корея).
  98. Туристичний продукт туроператорів в Україні по країнах Азії.
  99. Туризм та рекреація в країнах Африки.
  100. Світова спадщина ЮНЕСКО як важлива складова рекреаційно-туристичних ресурсів Африки.
  101. Туристично-країнознавча характеристика країн Північної Африки (Єгипет).
  102. Туристично-країнознавча характеристика країн Північної Африки (Марокко, Туніс).
  103. Туристично-країнознавча характеристика країн Східної Африки (Кенія).
  104. Туристично-країнознавча характеристика країн Східної Африки (Мадагаскар, Маврикій).
  105. Туристично-країнознавча характеристика країн Східної Африки (Танзанія).
  106. Туристично-країнознавча характеристика країн Східної Африки (Сейшельські Острови).
  107. Туристично-країнознавча характеристика країн Південної Африки (ПАР).
  108. Туристично-країнознавча характеристика країн Західної та Центральної Африки.
  109. Туризм і рекреація в Австралії та Океанії.
  110. Туристично-країнознавча характеристика Австралії.
  111. Туристично-країнознавча характеристика Нової Зеландії.
  112. Туристично-країнознавча характеристика країн Океанії (Фіджи).
  113. Туристично-країнознавча характеристика країн Океанії (Папуа-Нова Гвінея, Таїті).
  114. Туризм та рекреація в країнах Америки.
  115. Світова спадщина ЮНЕСКО як важлива складова рекреаційно-

- туристичних ресурсів Америки.
116. Туристично-країнознавча характеристика країн Північної Америки (США).
  117. Туристично-країнознавча характеристика країн Північної Америки (Канада).
  118. Туристично-країнознавча характеристика країн Латинської Америки (Мексика).
  119. Туристично-країнознавча характеристика країн Латинської Америки (Бразилія).
  120. Туристично-країнознавча характеристика країн Латинської Америки (Аргентина).
  121. Туристично-країнознавча характеристика країн Карибського басейну (Домініканська республіка).
  122. Туристично-країнознавча характеристика країн Карибського басейну (Куба).
  123. Туристично-країнознавча характеристика країн Карибського басейну (Ямайка).
  124. Туристично-країнознавча характеристика країн Карибського басейну (Багамські острови).
  125. Туристично-країнознавча характеристика країн Карибського басейну (Коста-Ріка).
  126. Туристично-країнознавча характеристика країн Карибського басейну (Барбадос).
  127. Туристично-країнознавча характеристика країн Карибського басейну (Аруба).
  128. Туристичний продукт туроператорів в Україні по країнах Америки.
  129. Рекреаційно-туристичні ресурси: сутність поняття та класифікація.
  130. Сутність об'єктів природного середовища як рекреаційно-туристичних ресурсів.
  131. Рекреаційно-ресурсна сутність об'єктів природно-антропогенного походження.
  132. Залучення об'єктів антропогенного походження до рекреаційно-туристичного ресурсокористування.
  133. Загальна характеристика природних рекреаційно-туристичних ресурсів України.
  134. Загальна характеристика природно-антропогенних рекреаційно-туристичних ресурсів України.
  135. Загальна характеристика антропогенних рекреаційно-туристичних ресурсів України.
  136. Рекреаційно-туристичні ресурси півдня України.
  137. Рекреаційно-туристичні ресурси заходу України.
  138. Рекреаційно-туристичні ресурси півночі України.
  139. Рекреаційно-туристичні ресурси сходу України.
  140. Економіко-математичне моделювання бізнес-процесу туристичної діяльності.
  141. Огляд інформаційних систем в туризмі.

142. Технічне забезпеченні туристичної фірми.
143. Сучасні текстові редактори.
144. Сучасні табличні процесори.
145. Сучасні засоби створення презентацій.
146. Інтернет-ресурси в туристичному бізнесі.
147. Проектування і створення Інтернет-ресурсів туристичної фірми.
148. Використання туристичного програмного забезпечення.
149. Поняття «гостинності» і «готельного господарства». Ретроспективний аналіз розвитку готельної справи.
150. Види сучасних засобів розміщення.
151. Системи класифікації готелів у світі.
152. Призначення готелів, їх розташування у структурі міста.
153. Основні фонди готельного господарства.
154. Формування предметно-просторового середовища готелю.
155. Інженерно-технічне устаткування готельних комплексів.
156. Особливості початкової фази обслуговування клієнтів у готелях.
157. Обслуговування гостей службою прийому і розміщення.
158. Діяльність служби номерного фонду.
159. Організація і технологія виконання прибиральних робіт у готелі.
160. Організація обслуговування в закладах ресторанного господарства при готелі.
161. Організація і надання додаткових послуг.
162. Робота персоналу готельного підприємства з клієнтами.
163. Пожежна безпека, охорона праці і техніка безпеки.
164. Загальні поняття ресторанного господарства.
165. Еволюція ресторанного господарства. Періоди розвитку ресторанної справи.
166. Формування внутрішнього простору закладів ресторанного господарства.
167. Виробниче устаткування закладів ресторанного господарства.
168. Столовий посуд, інвентар, спеціалізоване столове приладдя, білизна.
169. Основні стадії технологічного процесу виробництва продукції в закладах ресторанного господарства.
170. Способи і прийому теплової кулінарної обробки продуктів.
171. Принципи складання рецептур на продукцію ресторанного господарства.
172. Меню в закладах ресторанного господарства.
173. Особливості професійного етикету працівників закладів ресторанного господарства.
174. Загальна характеристика форм і методів обслуговування.
175. Організація обслуговування відвідувачів у ресторанах.
176. Обслуговування банкетів.
177. Обслуговування прийомів за протоколом.
178. Особливості виробництва і споживання напоїв.
179. Соціально-економічна сутність ціни.
180. Туристичний продукт як об'єкт ціноутворення.
181. Попит і пропозиція туристичного продукту як основа формування цін.

182. Конкуренція та її форми. Особливості формування цін за умов конкуренції.
183. Маркетингова діяльність туристичного підприємства та формування цін.
184. Формування цін на різних типах ринків.
185. Методи визначення ціни.
186. Цінові ризики та їх вплив на формування цін.
187. Інфляційні процеси та їх вплив на ціни.
188. Вплив держави на формування цін в туризмі.
189. Транспортне забезпечення туризму.
190. Стратегія сталого розвитку туризму.
191. Вплив туризму та транспортних подорожей на довкілля.
192. Розвиток транспортної системи світу.
193. Сучасний стан розвитку водної транспортної системи світу.
194. Організація обслуговування туристів під час лінійного перевезення.
195. Стан розвитку залізничної системи.
196. Організація спеціалізованих залізничних турів.
197. Стан розвитку системи перевезень повітряним транспортом.
198. Організація перевезень туристів авіатранспортом.
199. Стан розвитку системи автоперевезень.
200. Організація спеціалізованого автотуру та перевезень на регулярних лініях.
201. Паспортно-візові формальності і страхування на транспортні.
202. Історія становлення, зміст і завдання маркетингу туризму.
203. Потреби та теорії мотивацій, туристичні потреби та їх класифікація.
204. Поняття туристичний попит і споживча поведінка на ринку.
205. Чинники туристичного попиту.
206. Поняття та оцінка туристичного ринку. Типи ринків і конкуренція.
207. Сегментація туристичного ринку.
208. Поняття туристичний продукт, основні та додаткові послуги. Життєвий цикл тур продукту.
209. Класифікація туристичного продукту за видами та формами туризму, рівнем сервісу.
210. Поняття ціни, структура та види цін в туризмі, цілі та методи ціноутворення.
211. Ціноутворення: визначення попиту. Оцінка рівня витрат, структура вартості туристичного продукту та норма прибутку. Аналіз цін конкурентів.
212. Маркетингова збутова стратегія. Поняття каналу збуту, його учасники та рівні в туризмі.
213. Функція просування, цільова аудиторія та бажана реакція, канали особистої та неособистої комунікації.
214. Реклама в туризмі, засоби та зміст реклами. Стимулювання збуту. Паблік рилейшнз і Пабліситі. Особистий продаж туристичного продукту.
215. Сутність менеджменту в туризмі.
216. Туристична організація як соціальна структура.
217. Організаційні структури управління в туризмі.
218. Фактори та принципи в менеджменті туризму.

219. Планування як функція менеджменту туристичного підприємства.
220. Організація виробництва туристичних послуг як функція туристичного менеджменту.
221. Мотивація та стимулювання в туризмі.
222. Функція контролю в туризмі.
223. Система методів менеджменту у роботі підприємств туристичного сервісу.
224. Управлінські рішення у менеджменті туристичних підприємств.
225. Сучасні технології управління колективами в туризмі.
226. Комунікаційні процеси у сфері управління турпідприємством.
227. Ефективність менеджменту в туризмі.
228. Соціальна відповідальність в турпідприємстві.
229. Юридичні аспекти менеджменту туризму.
230. Теоретичні засади в туризмі.
231. Зародження та розвиток анімаційних форм дозвілля.
232. Матеріально-технічна база анімації в туризмі.
233. Сценарно-режисерські основи анімації в туризмі.
234. Підготовка анімаційних кадрів.
235. Види та форми рекреаційної анімації.
236. Специфіка вербальної анімації.
237. Специфіка танцювальної анімації.
238. Свято як основа комплексної анімації.
239. Форми туристичної анімації.
240. Карнавал як складова туристичної анімації.
241. Особливості садово-паркової анімації.
242. Азартна гра як основа туристично-ігрової анімації.
243. Анімація як складова екскурсії.
244. Особливості етнічної анімації.

питання з «Професійної іноземної мови»

Англійська мова

1. Основні принципи менеджменту в туризмі
2. Ключові поняття туристичного бізнесу
3. Типи організацій в туризмі
4. Типи взаємовідносин в організації
5. Історія розвитку гостинності та туризму
6. Структура сучасної індустрії гостинності
7. Основні характеристики готельних послуг. Персонал готелю
8. Організація готельного бізнесу. Типи готелів
9. Сервісні характеристики туристичної індустрії
10. Послуги харчування та кейтерингу
11. Ресторанний бізнес
12. Особливості поведінки споживача на туристичному ринку
13. Маркетинг та реклама в туризмі
14. Класифікація видів туризму. Типи туризму

15. Сутність та види класифікації екскурсій
16. Зелений туризм в Україні
17. Розваги та анімація в туризмі
18. Платіжні засоби в туризмі
19. Всесвітня туристична організація
20. Список та класифікація об'єктів спадщини ЮНЕСКО
21. Об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО в Україні
22. Вплив туристичної діяльності на економіку країни
23. Типи алкогольних напоїв та правила сервіровки
24. Класифікація вин
25. Характеристика туристичного продукту

Німецька мова

1. Походження поняття туризм
2. Визначення поняття туризм
3. Туризм як типова галузь послуг та турпродукт
4. Якість турпослуг та їх наслідки
5. Стадії розвитку обслуговування клієнтів
6. Економічний аспект туризму
7. Економічні наслідки туризму
8. Туризм та зайнятість
9. Туризм та культурна спадщина
10. Турагенція та туроператор
11. Турпакет
12. Турпослуги та індивідуальні тури
13. Захист подорожі
14. Види подорожей
15. Активний відпочинок
16. Турагенція. Представницька та посередницька
17. Турагенція. Мережі агенцій
18. Переваги та недоліки турагенцій
19. Роль реклами в туризмі
20. Поштова реклама в туризмі
21. Стилiстичні засоби в рекламі
22. Чайові. Чайові в ресторані
23. Чайові в готелі
24. Чайові під час круїзів, авто-, авіа- та залізничних подорожей
25. Інтернет та туризм

Французька мова

1. Поява туризму в світі
2. Поняття туризму
3. Поняття туристичної агенції
4. Типи курортів
5. Система «Все включено»

6. «Все включено» в різних системах сервісу
7. Визначення спеціальності туристичного гідів
8. Типологія туристичних гідів
9. Види туризму: відпочинок на узбережжі
10. Види туризму: гірський туризм
11. Види туризму: морський туризм
12. Види туризму: велотуризм
13. Види туризму: дегустації вин
14. «Винний» туризм: дегустації та історія виноробства
15. Круїзи навколо світу
16. Подорожі авто-стопом
17. «Дикий» туризм
18. Ареали «дикого» туризму
19. Організація готельного бізнесу. Типи готелів
20. Готельний бізнес: класифікація та послуги
21. Персонал сфери туризму: директор турагенції
22. Персонал сфери туризму: менеджер з продаж
23. Персонал сфери туризму: розроблення туристичних маршрутів
24. Персонал сфери туризму: оформлення тур пакетів
25. Персонал сфери туризму: туроператори
26. Персонал сфери туризму: гід-перекладач
27. Основні функції туроператорів
28. Види транспорту для подорожей (наземний транспорт, поїзд, літак)
29. Придбання квитків для подорожі
30. Проходження митниці у туристичній поїздці

КРИТЕРІЇ
оцінювання усних відповідей (презентацій) студентів
 географічного факультету для атестації освітнього рівня «Бакалавр»
 денної та заочної форм навчання за спеціальністю «Туризм» (ОП «Міжнародний туризм»)
 з дисципліни «Професійна іноземна мова»

Схвалено
 на засіданні вченої ради
 факультету іноземних мов
 (протокол № 12 від 10.12.2020 року)

Оцінка	Передача замісту	Використання мови	Організація презентації, питання та відповіді
Відмінно	5 балів: Студент демонструє відмінне розуміння понять, зміст (контент) є фактично вірним, основні тези чітко аргументовані, присутні критичний аналіз та судження, логічні висновки; студент вичерпно висвітлює питання; чітко і конкретно визначає головні моменти; вдало використовує наочність; наводить адекватні різноманітні приклади	15-13 балів: Зміст передається через різноманітні структури речень – прості і складні, та доречне використання різноманітного словникового запасу, студент вживає адекватні лексико-граматичні структури; логічно обґрунтовано і структурно правильно будує відповідь; демонструє лінгвістичну ерудицію та дотримується академічного стилю мовлення	5 балів: Студент дотримується логічної послідовності, розвитку аргументації, презентація* завершена вчасно, продемонстровані вичерпні відповіді на питання та коректне ведення дискусії, студент демонструє глибину аналізу питання та його повне розкриття
Добре	4 бали: Студент демонструє добре розуміння понять, достатньо повно висвітлює питання, правильно виокремлює головні моменти, наводить необхідні приклади, проте відповідь має незначні неточності та помилки	12-10 балів: Студент вживає коректні лексико-граматичні структури; логічно і структурно правильно будує відповідь; проте відповідь має незначні неточності та помилки, не завжди дотримано академічного стилю мовлення	4 бали: Студент в основному дотримується логічної послідовності, презентація може бути завершена трохи раніше чи пізніше відведеного часу, коректно веде академічну дискусію, але відповіді на деякі питання схематичні, без повного розкриття
Задовільно	3 бали: Студент демонструє базове розуміння (володіння) поняттями,	9-7 балів: Студент вживає дещо некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і	3 бали: Студент не завжди дотримується логічної послідовності

	неповно висвітлює теоретичне питання; не акцентує увагу на головних моментах, наводить недостатню кількість прикладів	структурно неправильно будує відповідь; трапляються незначні та значні неточності, помилки	та розвитку аргументації, презентація завершена за межами часового ліміту, відповіді на питання поверхневі, без ведення дискусії
Достатньо	2-1 бали: Студент недостатньо і фрагментарно висвітлює питання, не вміє акцентувати увагу на головних моментах, не наводить прикладів; відповідь з кількох фраз не розкриває суті питання	6-4 балів: Студент вживає некоректні лексико-граматичні одиниці; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь, яка містить значні неточності та помилки	2-1 бали: Студент не дотримується логічної послідовності та розвитку аргументації, не дотримується часових меж, відповіді на питання не точні, без ведення дискусії, слайди** не містять логічної інформації
Незадовільно	0 балів: структурована змістовна відповідь відсутня	3-0 балів: відповідь не оформлена, хаотична, з використанням окремих коротких фраз	0 балів: Презентація відсутня, відповіді на питання не надані

Максимальна кількість балів за усну відповідь – 25, мінімальна – 6.

*На презентацію відводиться 5-7 хвилин, питально-відповідальна сесія та дискусія – до 3 хвилин.

** Тези презентації унаочнюють доповідь, слайди не містять повного тексту доповіді, максимальна кількість слайдів – 10.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДЕРЖАВНОГО ЕКЗАМЕНУ ЗА ШКАЛОЮ ECTS

За шкалою ECTS	За національною шкалою	За шкалою навчального закладу	Критерії оцінки
A	відмінно	90-100	Знання предметів міцні й глибокі, виходять за межі навчальних програм, підручників. Знання використовуються вільно, легко і самостійно переносяться на нові види діяльності в межах обраної спеціальності.
B	добре	80-89	Знання предметів глибокі і повні, знаходяться в межах навчальних програм, підручників, навчальних посібників. Знання студент трансформує самостійно, легко переносить на нові види діяльності в межах теми чи предмету. Студент здатний виконати засвоєні види діяльності, дії, окремі операції.
C	добре	70-79	Знання завчені з підручників. Самостійно використовуються в завчених умовах і ситуаціях, на нові види діяльності переносяться в межах теми чи предмету. Студент здатний виконати засвоєні види діяльності, дії, окремі операції. Програмний матеріал знає добре, відповідь є послідовною.
D	задовільно	60-69	Знання студента завчені з підручників чи навчальних посібників, висвітлює їх за допомогою викладача, володіє лише деякими основними поняттями, закономірностями, правилами, відповідає на поставлене запитання не повністю. Володіє мінімальними знаннями.
E	задовільно	50-59	Знання студента завчені з підручників чи навчальних посібників, висвітлює їх за допомогою викладача, володіє лише деякими основними поняттями, закономірностями, правилами, відповідає на поставлене запитання не повністю. При розкритті спеціальних питань, термінів не може конкретизувати відповідь наведенням прикладів.
FX	незадовільно з можливістю повторного складання	35-49	Студент зовсім не орієнтується в предметах, недостатньо володіє термінологією та методами, потребує виконання значної подальшої роботи, при розкритті спеціальних питань, термінів не може конкретизувати відповідь наведенням прикладів. Допускає значні помилки. Володіє мінімальними знаннями.
F	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом	1-34	Студент не володіє матеріалом, не розуміє теоретичних і практичних питань, допускає грубі помилки, не орієнтується в предметі, потребує подальшої роботи над засвоєнням основних положень предмету.

Розгляд апеляцій

У випадку незгоди з оцінкою випускник має право подати апеляцію. Апеляція на ім'я ректора університету подається ректору або першому проректору після оприлюднення оцінок з обов'язковим повідомленням завідувача випускової кафедри, директора інституту/декана факультету. У випадку надходження апеляції розпорядженням ректора створюється комісія для розгляду апеляції. Головою комісії призначається перший проректор. До її складу входять директор інституту/декан факультету, або їхні заступники, завідувачі кафедр, начальник навчального відділу. Склад комісії затверджується розпорядженням ректора.

Комісія розглядає апеляції випускників з приводу порушення процедури проведення іспиту або захисту випускних кваліфікаційних робіт/проектів, що могло негативно вплинути на оцінку Екзаменаційної комісії. Апеляція розглядається впродовж трьох робочих днів після її подачі. У випадку встановлення комісією порушення процедури проведення атестації, яке вплинуло на результати оцінювання, комісія пропонує ректору університету скасувати відповідне рішення Екзаменаційної комісії і провести повторне засідання Екзаменаційної комісії у присутності представників комісії з розгляду апеляції.

Правила академічної доброчесності

Списування - «виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання»

Найпоширенішою формою списування є використання рукописних, друкованих й електронних джерел інформації при виконанні тестових завдань під час комп'ютерного тестування, письмових робіт, передусім екзаменаційних та контрольних робіт, без офіційного дозволу викладача.

До списування також належить:

- здавання або репрезентація різними особами, які навчаються, робіт з

однаковим змістом як результату власної навчальної діяльності;

- написання чужих варіантів завдань на контрольних заходах;
- використання системи прихованих сигналів (звукових, жестових та інших) при виконанні групових контрольних заходів з однаковими варіантами;
- несамостійне виконання завдань у випадках, коли не дозволяється отримання допомоги під час контрольних замірів знань та умінь осіб, які навчаються, або не зазначення інформації про отриману допомогу, консультації, співпрацю тощо;
- отримання іншої несанкціонованої допомоги при виконанні тих завдань, які передбачають самостійне виконання.

Згідно із частиною 6 статті 42 Закону України «Про освіту»: «За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту). [У цьому випадку в наказі по університету зазначається: «Відрахувати з університету за порушення Етичного кодексу ЧНУ ім. Ю.Федьковича (далі зазначається прізвище, ім'я та по батькові особи)].